DIJOONDI DIN NYÁNNÍ YILPUEE

DIJOONDI DIN NYÁNNÍ YILPUEE

"DIJOONDI DIN NYÁNNÍ YILPUEE": Ti lēē Unimboti takaldau poon ajan aba nì an boyiliŋi kí tīī-ni. M nyí m-pobilin yii Unimboti takaldau u-ba dí dàá bóbití-ni tiboti gbanti mmontiimin.

Unimbəti bəti nyánní "yilpu ní" ní ki cāabìń dijoondi tiŋman pu yal ki tīī bin ní deedee kùm nì deedee nyinnyoonu cááyee. Unil yaa kpántì u-ba ki fá ikpiti, ní ki yíiń ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo dāan kí kó u-pobilin ní ki lafun föö ki kíí tinman pu yii u sá u-fiiliuee, ní ú tīī-u u-poopindi nì u-gbansonfinu. U nín ná min ki tīi man doooo abin 1937 ki dāa sāā dínee dee, ki yōon nyunti gbantee tiba kaa yākati man nì m-Dindaan kansikin kpáb. M mèé-si yii a yaa kaa láa föö-U ki kííyee, á sìnti a-ba taapu kí fōō-U kí kíí KOŊKONNEE Ú nin sá a-Dindaan kí nīn sá a-fiiliu.

Selected scriptures taken from Ntcham (Bassar) New Testament, Copyright ©1990 by Biblica, Inc.® Used by permission. All rights reserved worldwide.

UNIMBOTI NEENDI

Ama Unimboti dàkà-ti u nín néeń-ti min bulfee di sá yii, ŋyunti ŋun ti dáá sá binikpitibee, Kriisitoo kpîi ti-pu. – Room 5.8

Kutaa ń wúntí jiŋaal un Juuda yab jīh ki téetí Unimboti nín nìn nyántì bi-naanjab Eejipitee Yeesu nìn nyí yii ŋyunti ŋun u dàá yīkì kitiŋ nee pu kí gítí u-Baa ceeyee bāań. U nìn néeń u-yab bin bí duulnyan dooyee, ki gítī néeń-bi ki lákatì ali ki tin kátì-ku. –Jaan 13.1

Dineeŋkpaandi diba kaa ti bí kí bà unil ń dū u-maŋfal kí kúntí u-bɔɔbi pu. –Jaan 15.13

... Unimboti un bí, ki nìn péē bí dooooyee ki dàá dāá dāañee ń ŋá-ni tiŋan kí tīi-ni ŋgbansoŋfi nì ŋfām miluli min bí u-beejal nimiinee, nì Yeesu Kriisitoo un sòon ibaamon, ki sá Ujipoŋkpil, ki sá upeepeekaa un Unimboti fikitì ditaŋkpiilinee, ki sá duulnya botiibi kpiliuee pu....

–Dileedakal 1.4, 5

Kun puee Unimboti néeń kitiŋ pu nib koko tikpil, mín pu ní u dū u-Jipombaabil ki tīī, an nín dàá ŋá pu un sá kamaa yaa fōō-u ki kííyee ń taa kpú, ama ú ká mmaŋfafokon ŋun kaa cáá dikuntilee. –Jaan 3.16

1

TINIMBOTIIL TIN YEESU KRIISITOO CÁÁYEE

2

Tiŋman, dinimbətinool bəti tin nìn bí dibalin Unimbəti nyántì ki dàkā-tee sá tiwaŋkpaandi ní! Yeesu kpántì unil ní ki dómiń ti-cee, Unimbəti Fām dàkā yii u sá deedeedaan, Unimbəti tūuni ká-u. Bi sòoā u-pu atimbun kəkən, kitiŋ pu nib fōō-u ki kíí ní Unimbəti yōoù-u ki jóm yilpu tinyool laŋki. —Tiimootee 1 3.16

Tin bí nee koko bāań ki ŋá kii ti-Dindaan nín yāntì u bonaatiliu sòoñ miŋyee ní yii: "Usapoon un kaa nyí uninjee dàá cáá dipool kí màal kibininjabiki, bi dàá pō-kì diyindi yii Eemanuyeel." (Eemanuyeel taapu di sá yii: Unimboti bí ti-cee). –Maatiu 1.22, 23

"Man nì m-Baa Unimboti ti sá ubaanti ní." –Jaan 10.30

Ní Yeesu kíí-u yíí: "Fiiliipi, m nín bí ni-cee an yúntì pu nee, ní saa nyí-maaan? Un yaa ká-mee, ká m-Baa mun dee. Kin ba pu ní sii gítī lì yii m dàkà-ni m-Baa? Aa nyí yii man bí m-Baa ni, ní m-Baa mun bí man naaan? Tiboti tin m sòon nì nee, maa sòon-tì m-ba pu, an sá m-Baa un bí m-nee di tūǹ u-tundi." –Jaan 14.9, 10

YEESU SÁ UNIMBOTI JIPOON 3

Sii un di yaa lì nì ibaamon yii Yeesu sá Unimboti Jipoonee, Unimboti bí a-ni ní si mun bí Unimbotin. –Jaan 1 4.15

Ní ntūunee kíí-u yii: "Unimboti Fām di dàá kpákatiń a-pu, ní yilpu fóŋŋŋ Nimbotiu poŋŋuń bìiñ a-pu kii mboonee. An pu ní circir biki kin a dàá màalee bi dāa yíì-kì Unimboti Jipoon." –Luuki 1.35

Ní bi nìn bíī kūuntí yii: "Unimbəti Jipəən, a nyàab-ti nì tilati poon ní? Ibəsoon yuntiŋu kaa láá bāań ní a dómiń doo kí sàaì-taaa?" –Maatiu 8.29

U bíī sòon mimmee, ní ditagbandi diba dómiń ki bīin bi-pu ki jìl pàlpal, ní bi gbìl Unimboti sòonní ditagbandee ni yii: "Un bí nee di sá man Jipoon un m néeń tiŋanee, u-pu ní m-pobil sòm. Ní pilfìmaan-u." –Maatiu 17.5

...U dāa ká-uee ní ki bí-u yii: "A fōō Kinibiki ki kííii?" Ní u kíí-u yii: "Ukpil, ún di sá ŋma ní, m fōō-u kí kíí ní?" Ní Yeesu bí yii: [Unimboti Jipoon gbantee] "A wāl-uaa! Ún di bíī sòon nì si nee." Ní u bí yii: "M-Dindaan, m fōō-si ki kíí," ní ki lítì Yeesu nimiin ki jáam-u. –Jaan 9.35-38

4 YEESU TÙKÙ-TI UN NÍ U SÉE

Ní Yeesu kíí-bi yii: "Nimbi sá taapu doo yab ní, man nyánní yilpu ní. Ni sá duulnya yab ní, man kaa sá duulnya you." Ní Yeesu kíí-bi yii: "Ibaamon, ibaamon, man péē bí ní bi nín màl Abraam!" –Jaan 8.23 nì 58

Ní Yeesu bí-bi yii: "Man di sá tijin tin tìì dimaŋfalee. Un yaa dómiń m-ceeyee, ŋkùm kaa ti cútí udaan jaanjaan; míì ní un yaa tí fōō-mi ki kííyee, nnyinnyoo kaa ti cútí udaan jaanjaan. –Jaan 6.35

M nín dáá bí duulnyan doo nee, man di sá ŋwalfi ki tīi duulnya." –Jaan 9.5

Mín puee ní Yeesu gíti li yii: "Ibaamon, ibaamon ní m sòon nì ni, man di sá kupikpuŋkpuŋu punyokoki. –Jaan 10.7

Ní Yeesu kíí-u yii: "Man di fìkitī, man di sá dimaŋfal. Sii un fōō-m ki kííyee, báà a yaa kpîì gba a dàá nīn cáá dimaŋfal." –Jaan 11.25

Ní Yeesu kíí-u yii: "Man di sá nsan, ki sá ibaamon ki sá dimaŋfal. Ubo kaa ŋūn kí dī laaaba kí dāañ m-Baa Unimboti cee, see ú dīń man pu." –Jaan 14.6

YEESU NÍN NÌN NÁ MAAMAACIB 5 BINYEE BIBA

Niinee, ní u bí yii samaa koko ń kàl kumosonu pu, ní u föö kponob binmoo ni ijom ilee ní ki wáan kutaa, ki jáam Unimboti, ní ki gífi gífi kponobee ki dūu tīī u-boonnooliibi, ní bín dūu yākati binib koko. Ní bi-koko jíń ki díkí, an kín, ní bi kóon akponokati ni ajongin nin kínee ki gbéen tikabiti saalaa ni tili. Bininjab bin nin jíń tijin gbantee nin bàā kii binib kutukub binmoo, baa kàaā binimpoobi ni mbiyaamu. –Maatiu 14.19-21

Ní Siimon bí yii: "Ukpil, ti dū kunyamoŋu ní ki tó tilaandi, kaa cúú báà tiba, ama, a-nyoobundi puee, m dàá tō kulaaŋŋu." Ní bi dūu tó, ní ki cúú ijom tikpil, ali bi-laanti bíī tìfī. —Luuki 5.5, 6

Ní bijəfub bili nìn kā nsan caŋin, bi gbìl Yeesu bíī jītí bi-cee niinee, ní bi bíī tátí yii: "Ukpil, Dadfiidi naantiiu, sō ti-saai!" Niinee ní Yeesu...bālfì-bi yii: "Ba ní ni là m ŋá kí tīī-ni ní?" Ní bi kíí-u yii: "Ukpil, ŋúbití ti-nimiliŋ." Ní Yeesu sún bi-saai ní ki gbēē bi-nimiliŋ, kpalaa niinee ní bi wál, ki kín ki nóó-u. —Maatiu 20.30 nì 32-34

6 YEESU KRIISITOO SÁ UNAANLI NÍ KI SÁ TI-DINDAAN

... Unimboti un di Yeesu Kriisitoo pu ki náań tikokoee. – Eefeesi 3.9

Di sá yii tiwan tin koko bí yilpuee nì tin bí taapuee, tin bi wālee nì tin baa wālee, an yaa sá itūun in jīn abeeyee nì in sá bikpilibeeyeeee an yaa tí sá in cáá mponeeyeeee, Unimboti nìn dī u-Jipoonee pu ní ki náań tín koko, u-Jipoonee di náań tikoko ki yì an koko mun. –Kooloosi 1:16

Dín ní Unimbəti dū ki náań tikəkə. Tiba kaa bí fam Unimbəti kaa dū Dinyəəbundee ki náań kudəŋu. —Jaan 1.3

... Unimboti nìn dī u-bonaatiliibi pu nì nsambiyaamu tikpil pu ki sòoñ nì ti-naanjab ŋfunyom tikpil.... Iyunti in sá ijoolkaa nee poonee, u dī u-Jipoon pu ní ki sòoñ nì ti. Unimboti dī u-Jipoon gbanti pu ní ki náań duulnya nì tin koko bí duulnyanee. Ún ní Unimboti lēē ní ki dū tikoko ki ŋá u-ŋaan.

-Ĕebru 1.1, 2

"Israyeel maaliŋu koko, béémaan nì ibaamon poon yii, Yeesu un ni kpáá ndopuntikaa puee, Unimboti dū-u ki ŋá ti-Dindaan ki lēē yii ú nīn sá Kriisitoo."

-Atuun 2.36

YEESU KRIISITOO DI SÁ 7 BINIB KOKO BOSOONLIU

Kin ba pu ní sii sòon ki bíil a-nabiki? Ní si mun, ba pu ní a kpèé a-nabiki fam? Ti-kəkə dàá dāá cù Unimbəti nimiin ibəsoon. –Room 14.10

Unimboti nì Yeesu Kriisitoo un dàá sòon bin wālee nì bitaŋkpiibi botee, nì u-dāantam nì u-beel puee, á sòon Unimboti boti.... –Tiimootee 2 4.1, 2

"Man Kinibiki yaa láā dómiń kii ubotee nì Unimboti tūuni kokoee, m dàá dāá kàl m-beejal pu nì tinyool, ní duulnya timbuliŋ koko dāa kpáfí m-nimiin ní m gàntī-bi kii uwaŋkpaal nín gàntī ipii nì iŋoobu puee." –Maatiu 25.31, 32

Ŋwiin ŋun Unimboti dàá yàntī Yeesu Kriisitoo ń bìitī nnibiyaamu tuuŋŋi ŋin bí dibalinee pu kí sòonee, tin tin báà ŋma dàá dāá kée dee, kii tibomontiil tin man Pool sòonee nín lì puee. –Room 2.16

Ní u bí-ti yii tí nīn sòon u-pu samaa cee, kí dàkà-bi yii ún Yeesu baba ní Unimboti lēē u-bosoonliu, ú sòon bin wālee nì bin kpîìyee boti. —Atuun 10.42

8 YEESU KRIISITOO BABA DI NŪŇ KÍ DĀ UNIL KÍ FĪĪ-U KÍ LÍÍ

Ní Yeesu kíí-u yii: "Man di sá nsan, ki sá ibaamon, ki sá dimaŋfal. Ubo kaa ŋūn kí dī laaaba kí dāañ m-Baa Unimboti cee, see ú dīń man pu." –Jaan 14.6

"An pu ní m tùkū-ni yii ni dàá kpú ni-kpitii poon. Ni yaa kaa fōō ki kíí yii 'man di sá un m sée' ni dàá kpú ni-kpitii poon." –Jaan 8.24

An pu ní u sá uniŋman umɔnti un pu baa kāntí tikpitil tibee, ki kpántì un tìì difiil din kaa cáá dikuntilee bin kɔkɔ tɔ́-uee. —Eebru 5.9

Kun puee báà ŋma ŋá ikpiti ki dátin Unimbəti nyooti. Unimbəti ŋáań-ti tiŋan ki yàntī ti kpántí deedee nib u-nimiin faalaa, Yeesu Kriisitoo nín dū u-ba ki fīī-ti ki líìyee pu. –Room 3.23, 24

Baa ŋūn kí dī ubo pu kí ká difiil see Yeesu baba pu, kun puee taapu doo Unimboti kaa ti tīī ufiil ubo un pu timbi binib máan kí dī kí ká difiilee, see Yeesu pu."

-Atuun 4.12

YEESU KRIISTOO BABA DI 9 NŪŇ KÍ DĀ UNIL KÍ FĪĪ-U KÍ LÍÍ

Di sá yii ún Unimboti di yāntì ní ni nì Yeesu Kriisitoo ná ubaanti. U yāntì Yeesu kpántì timbi ciinnu. Kriisitoo pu ní ti kpántì deedeedambi Unimboti nimiin ki bí circir, u fōō-ti ki líì. –Koranti 1 1.30

Ún di dū u-ba ki tī ki dá-ti ki nyántì ikpiti koko poon, ní ki dū-ti ki kpántì dinikitil din sá ún baba yal, ki bí circir, ki cáá difaŋgiil, ki ŋáań atummontee.

-Tiiti 2.14

Ní nīn jáam ti-Baa Unimbəti dipəəpindi poon u nín yāntì ní dāá ŋmā kí ká tin u síin kí tīī u-yab u-dumpu, ŋwalfi laŋkee. Di sá yii u nyántì-ti dibəmbəndi pəŋŋun ki cáan-ti u-Jipənneeŋkaau beel poon. U-Jipəənee di yāntì Unimbəti fīī-ti ki lîı, ki dū ti-kpitii ki pú-ti. —Kooloosi 1.12-14

"Di sá yii man Kinibiki dómiń kí nyàab kí fīi bin nìn wáŋkèe ní." –Luuki 19.10

Ní bi bí ki gà nlampoon ki nyóŋkí-u yii: "A máan kí föö takaldee kí bútí tiwampiiŋkaal tin bi dūu bóobee. Kun puee bi kūū-si ní a-fatikuu dá anibul koko ni isoon koko nib, ni atimbun koko nib ni ntimu koko nib ki tīī Unimboti. —Dileedakal 5.9

10 YEESU KRIISITOO FATIKUU DI FÍNTÍ TI-KPITII

Kun puee, Yeesu Kriisitoo kúm pu ní u fīī-ti ki líì, ní ki dū ti-kpitii ki pú-ti; u ŋá mín kí dàkà-ti u-neendi nín wīikí min bulfee. –Eefeesi 1.7

An di sá m-fatikuu un nyáń ki cáań mpèé Unimboti nì binib tikpil kansikin bí ká bi-kpitii pōtamee. –Maatiu 26.28

Nimbi ni-ba nyí Unimboti nín dī min ki nyántìń-ni ni-naanjab sani in ni nìn nóó fam tiba kpá poonee. An kaa sá tiwan tin bíil kii animilee àá kii sindaariyee ní u dū ki nyántì-ni. Ama an sá nì Kriisitoo fatikuu un jítin tikoko nì tikokoee ní u dū ki nyántì-ni. Kriisitoo di sá kii dipibimontiil din pu baa kāntí tikpitil tiba nì tibee.

-Pieyeer 1 1.18, 19

Ama ti yaa di ŋwalfi saŋŋu kii Unimboti u-ba nín sá ŋwalfi puee, niinee ní ti nì ti-nabiyaamu ŋáań ubaanti, ní u-Jipoon Yeesu fatikuu fíntí ti-pobiliŋ circir ki lèekī ti-kpitii koko. –Jaan 1 1.7

...Ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo yāntì ti nì Unimbəti kansikin ŋáŋkèe, ní ti bí ki fàal Unimbəti pu. –Room 5.11

TI NÍN FŌŌ KRIISITOO KI 11 KÍÍ PUEE NÍ U YĀNTÌ TI KÁ DIFIIL

Di sá yii Unimboti ŋanti pu nì ni nín fōō Kriisitoo ki kííyee pu ní ni ká difiil. Difiil gbantee, naa ŋá tiba ní ki ká-dì, u pú-ni-dì faalaa ní. An kaa tí sá ditundi pu, ní ubo ń nīn cáā gà u-bindi. —Eefeesi 2.8, 9

Mimmee, ti ká yii ti nín fōō-u ki kííyee pu ní ti kpántì deedeedambi Unimboti nimiin, ní ti nì Unimboti kansikin ŋáŋkì ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo pu. –Room 5.1

...."Fōō ti-Dindaan Yeesu kí kíí, a dàá ká difiil...." –Atuun 16.31

Kun puee un sá kamaa ní Unimboti fātìi màl mpomee ŋūn kí já kí jīn duulnya. Kun pu ní a ŋūn kí já kí jī duulnyee di sá fookii un a cáá Yeesu puee. –Jaan 1 5.4

Niinee ní bi bālfì-u yii: "Ti máan kí ŋá mana ní án nīn sá min Unimbəti lèe ní?" Ní Yeesu kíí-bi yii: "Unimbəti nín là miŋyee di sá ní fōō man un u túnnée kí kíí." –Jaan 6.28, 29

Bi yaa ŋmàñ tin bí neeyee, an sá ní fōō kí kíí yii Yeesu sá Unimbəti Jipəən ki sá Kriisitoo. Ni yaa fōō-u ki kíí mimmee, ní ká dimaŋfal u-yindi pu. –Jaan 20.31

12 UNIMBOTI SAASOL

Tí nyōŋkìmaan Unimboti ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo Baa un di sūn ti-saai ki ŋmēentí-ti tikoko poonee. –Koranti 2 1.3

Di sá yii man Kinibiki dómiń kí fīi bin nìn wóŋkèe ní. "Ni dàkafī yii ba? Unil yaa cáá ipii dilaataal, ní ubo wáŋkì i-kansikinee waa yàntī ubo kpá dilaataal in kíñee ajoon pu kupikpaaun kí cùú nyàabìń ubo un wáŋkèeee? M tùkù-ni yii, u yaa tin ká-uee, u-boti móokíñ-u kí jītíñ ubo kpá dilaataal in kaa wáŋkèe boti. Mín mbaantiim ní ni-Baa un bí yilpuee kaa là mbiyaamu nee kansikin báà kiba ń wāŋkì." –Maatiu 18.11-14

Mín puee, kámaan kunyannyaau kí sútiń kí pìlmaan Unimboti beejal nì dimákal, niin ní u-ŋanti bí. Niin ní ti dàá ká disaasol nì tiŋan tin dàá tūtuǹ-ti ŋyunti ŋun an máaǹee. –Eebru 4.16

Unimboti fīī-ti, kaa sá yii ti ŋá atunnyaan aba, an sá isaa ní u súń ti-pu. Bi nín fùul-ti Unimboti nyim puee di dàkà min u-Fām fātì ki màl-ti mpom ki tīī-ti dimaŋfapondi diŋyee. –Tiiti 3.5

UNIMBOTI YÎÎ-TI YII TÍ 13 DĀAÑ U-CEE

Unimboti Fām nì Unimpucaan bí yii: "Dāaā!" Bin mun gbìl an botee ń lì yii: "Dāaā!" Un nnyinnyoo yaa cááyee ń dāaā kí fōō nnyim min tìì dimaŋfalee faalaa.

–Dileedakal 22.17

Jwiin ŋun jiŋaal kúntée boti di nìn páb. Jwiin gbanti ní Yeesu nìn yúl samaa kansikin ki téeń yii: "Un ní nnyinnyoo yaa cááyee ń dāañ m-cee kí nyò!" –Jaan 7.37

Yeesu ká mimmee, ní an kaa móokiǹ-u, ní u bí-bi yii: "Yàntīmaan mbiyaamu ń dāan̄ m-cee kí taa pìim̄maan-mu nsan, kun puee Unimboti beel sá ki tīī bin náań nì muee ní." –Maarki 10.14

"Nimbi bin tú awaŋgul ki giīyee, dāam̄maan man-cee ḿ túutí-ni ní ŋùŋfì." —Maatiu 11.28

Njimee yuntiŋu bāańee, ní u tú u-təntənliu yii ú cùú tùkù bin u yíińee yii: 'Dāammaan, an kəkə bóntì.' –Luuki 14.17

An puee Kriisitoo nyokopu ní ti dàá sòonee ali kii Unimboti u-ba di dī timbi pu ki yîinee. Ti dū Kriisito ki gbāam̀-ni, ní kíí kí yàntī ni nì Unimboti ń kpīikì.

-Kəranti 2 5.20

14 AN KAA SÁ BINIB KOKO DI SÁ UNIMBOTI BIYAAMU

Kun gàntī Unimbəti biyaamu nì Sitaan yəmuee di sá, sii un yaa kaa nóó deedeeyee nì sii un yaa kaa là a-nabikee kaa sá Unimbəti yəu. –Jaan 1 3.10

Di sá yii bin kəkəwoooo Unimbəti Fām kpòotēe sá Unimbəti biyaamu ní. Mimmee, naa ti máan kí nīn gbíntìi fàŋkí kii iyumbuee, kun puee ni fōō Unimbəti Fām min yāntì Unimbəti fōō-ti ti yíì-u yii ti-Baayee. –Room 8.14, 15

An pu ní Unimboti lī u-nikitil yii: "Ní nyā binib nee kansikin kí gàntīmaan ni-ba, kí taa gbēē tin sá tijokondee, ní man ń nín fōō-ni, kí nīn kíň ki sá ni-Baa, ní ni mun ń nīn kíň ki sá man jipombi nì m-bisalib. Ti-Dindaan ipon koko daan di lī míň." –Koranti 2 6.17, 18

Ama bin koko fōō-u ki gbìl ki tīiǹ-uee, u yāntì bidambi kpántì Unimboti biyaamu, mun ní unil kaa màlee kaa tí sá unil làtam ama an sá Unimboti di màl bíǹ.

-Jaan 1.12

UNIMBOTI NÍN SÒON 15 NDAAM MIN POOYEE BOTI PUEE

An kaa pōō á béé mbimbikpitim nín tūh atuun ŋiŋyee: míh di sá tilaakpaal, tijokondi, bimaramontiibi fátam, diwaatootil, dinyoojil, kináŋ, kujaau, kudòŋu: diŋuul, ikummunti, diyakatil, digàntil, nnimidiki, ndanyoon, mpoo nì tin koko náań nì tiboti neeyee. Kii m nín nìn tùkū-ni puee, m tí bíī kpáafí-ni yii bin ŋáań an boti gbantee kaa dāa kóò Unimboti beelin.

-Gaalaati 5.19-21

Tí còommaan min kítèe kii bi nín còom ŋwìiń pu puee, kí taa jī kí lákatí ti-ba pu, kí taa gbí ndaam, kí taa ŋá tilaakpaal, kí taa ŋá tijokondi, kí taa nín jáà, kí taa nín cáá tob pu kudòŋu. Ní dūmaan ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo bimbim kí pèen kii tijanjawanee, kí taa fàtīí tō ni-bimbikpitim kí ŋá mi nín là puee. —Room 13.13, 14

"Ní nīn nyímmaan nì ni-ba kí taa yàntī njinjim nì ndanyoon nì duulnya landəkəi ń jī mpaan ni-pəbiliŋ poon. An yaa sá fam, Unimbəti bəsooni wiiŋŋu gbanti dàá dāá túuǹ-ni." –Luuki 21.34

16 Á NĪN CÁÁ IBAAMONEE BABA KAA ŊMĀNTÌ

Ní Yeesu kíí-u yii: "'Á nīn néeń a-Dindaan a-nimbətiu nì a-pəbil kəkə, nì a-fām kəkə, nì a-landəkəŋu kəkə.' Mara un sá ukpaan ki līiyee dee." –Maatiu 22.37, 38

... "Ukpimonti! M dàá ná mana ní kí ká dimanfal din kaa cáá dikuntilee?" Ní Yeesu fātìi kíí-u yii: "Ba pu ní a yíì-mi yii umonti? Unil báà ubo kaa bí ki sá umonti, see Unimboti baba. Sii a-ba nyí Unimboti marab, an lī yii: 'Á taa kpò unil, á taa ŋá tilaakpaal, á taa yò, á taa lēē nnyimon seerau, á taa ŋmàtiǹ ubɔ, á nīn tó a-baa nì a-na.'" Ní uninjee fātìi kíí-u yii: "Ukpil, doooo m-naacimpontin ní m péē núb an marab." Niinee, Yeesu kpēē-u dímmm, ní uninjee boti fáatì-u, ní u lī-u yii: "Kuwambaantiiu di kín-si á ŋá. Nín cá kí nyāfì tin koko a cááyee, kí dū animil kí yàkatī bifalaadambi, ní kí tin ká tigaajati Unimboti cee. A yaa ná mín ki dóòyee, á dāan kí nīn nóó-mi." Kijapaayee gbìl an nyoobuŋŋee, u-nimiin cúū bíil, ní u búntì nì kunimbaau, kun puee u nìn cáá tigaajawan tikpil. –Maarki 10.17-22

ΤΑΑ ΝΊΝ ΚΊΙĹΜΑΑΝ ΝΙ-ΒΑ 17

Taa níñ kíiĺmaan ni-ba: baa gbíilín Unimboti. Di sá yii kun unil yaa búĺee, kún ní u dāa cēē. –Gaalaati 6.7

M-biyaamu, ní taa yàntī ubo ń ŋmàtih-ni ní wāŋkì: un yaa ŋáań min bí deedeeyee sá deedeedaan, kii ti-Dindaan u-ba nín bí deedee puee, ama un yaa ŋáań ikpitee sá Sitaan you, kun puee Sitaan péē sá ikpitidaan ní, doooo ŋkilkaamin....

-Jaan 1 3.7, 8

Ní taa yàntī báà ubə ń dū tibəfan kí ŋmàtih-ni. An tuŋkpitiŋ pu ní Unimbəti dàá dāá fōō diŋuul bin kaa tó-uee pu. –Eefeesi 5.6

Níñ ŋáammaan dinyəəbundee nín bí yii ní ŋá miŋyee. Sii un yaa pílfí Unimbəti bəti, kaa ŋáań tì nín lī puee, kíil a-ba ní.

–Jaaki 1.22

Ubə yaa dākafì yii u bí tiban ní kaa bée, udaan kíil u-ba ní. –Gaalaati 6.3

Kun puee binib tikpil dàá dāá dū man yindi kí kpántí bi-yaŋ kí lì yii bín di sá 'Kriisitoo' ní ki dàá dāá kīil binib tikpil. –Maatiu 24.5

18 ΙΚΡΙΤΙ CÁŇ ŊKÚMIN ΝΙ

Unibaanti Adam pu ní ikpiti dī ki kónní duulnyan, ní ikpitee cáań ŋkúm, ní báà ŋma kúù, kun puee báà ŋma ŋá ikpiti.

-Room 5.12

Nnimitaataam yaa kó-see, ní mí màal ikpiti, ní ikpiti yaa wíinee ní í cáań ŋkúm. –Jaaki 1.15

Mbimbikpitim nín là tiwan tiŋyee di cāabìń ŋkúm. Unimbəti Fām nín là kun kuŋyee di cāabìń mmaŋfafəkən nì ŋgbansəŋfi. Bin nóó bi-bimbikpitim nín là puee sá Unimbəti nannanliibi, kaa sìntīǹ bi-ba ki tìì Unimbəti marab, kaa péē ŋūǹ gba. –Room 8.6, 7

Tipaal tin ikpiti pèe di sá ŋkúm.... –Room 6:23

"Ama an yaa kín bifaantidambee nì bin kaa yú nì Unimboti deedeeyee, nì bijokondambee, nì binikpoliibee, nì bin yáan tilaakpaalee, nì bikpaŋkpantiibee nì biwaatootiliibee nì binyimondambee kokoee bín laŋki di sá farwata ŋmibookun, niin di sá ŋkúnliliitiimee."

-Dileedafdtkal 21.8

KRIISITOO JÁŃ KI JÍŃ ŊKÚM 19

Ti yaa làá kpèè u-Fām min sá circiree jandi puee, Unimboti nín fīkitì-u ditaŋkpiilinee, u dàkā yii u sá u-Jipoon mpondaan. –Room 1.4

U lī mín ki dóðyee, ní ki téeń mpon yii: "Laasaar, nyānní!" Ní utaŋkpiil nyánní, u-taaŋi nì u-ŋalii fìñ iŋaabu, ní ŋubo mun bīī u-nimiin. Ní Yeesu bí yii: "Cúú fìntīmaan-u kí yàntī ú nīn cá!"

-Jaan 11.43, 44

"Kun pu m-Baa néeń-mee di sá m tìì m-maŋfal ní kí fàtīí fōō-dì. Ubo kaa ŋū'n kí tìl man maŋfal, see man m-ba di là ní kí dū-dì kí tīī. M ŋū'n kí dū-dì kí tīī, ki ŋū'n kí fàtīí fōō-dì mun. M-Baa nín bí ṁ ŋá miŋyee dee." –Jaan 10.17, 18

Ní ki sútìń ki dāatì u-ŋal ki gbēē nlún dɔŋu, ní bin tú utaŋkpiilee síl. Ní Yeesu bí yii: "Unaacimpɔɔn, m pú-si kinyɔkɔ yii á yīkì!" Ní utaŋkpiilee fikitì ní ki yáatìi kāl ní ki bíī sòon.... –Luuki 7.14, 15

Man di sá un bí dimaŋfalinee; m nìn kpíì, ama kəŋkənnee m kín ki bí dimaŋfalin kí nīn cá jaanjaan; man di ŋúb ŋkúm nì ditaŋkpiil pəŋŋu. –Dileedakal 1.18

20 UNIMBOTI MARAB

"Ukpil, marab koko kansikinee, ulou di sá ukpaan ní?" Ní Yeesu kíí-u yii: "'Á nīn néeń a-Dindaan a-Nimbotiu nì a-pobil koko, nì a-fām koko, nì a-landokoŋu koko.' Mara un sá ukpaan ki līīyee dee. Ní maraliliiti un páb kíí upeepeekaayee sèé: 'Á nīn néeń a-juti kii sisi a-bee.' Marab bili nee pu ní Mooisi marab nì Unimboti bonaatiliibi dàkatam koko tókó."

-Maatiu 22.36-40

..."Mara un sá ukpaanee di sá un lì yii:...'Ti-Dindaan Unimboti sá ubaanti ní. Ni máaň kí nīn néeń ni-Dindaan ni-Nimbotiu nì ni-pobiliŋ koko nì ni-fām koko nì ni-landokoŋu koko nì ni-poŋŋu mun koko.' Maraliliiti di sá yii: 'Á nīn néeń a-juti kii a nín néeń a-ba puee.' Mara ubo kaa ti bí ki jítiň bin bí nee."

-Maarki 12:29-31

M tīī-ni marapɔɔn ubɔ: níñ néeḿmaan təb. Kii man nín néeń nimbi puee, ni mun níñ néeḿmaan təb mín. —Jaan 13.34

AA NŪŇ KÍ BÁĹ A-BA 21 UNIMBOTI Ń TAA KÁ-SI

Tiwannaaŋkaal tiba kaa bí Unimbəti kaa wāl-tì, tin kəkə péē bí duulnyanee dā mpaampiin pu ní ún cee, u-nimiin ní ti dàá dāá sòon ti-nyəkəpu yai. –Eebru 4.13

Tin kəkə bí dibalin binib kaa wālee dàá dāá bìitī, ní tin kəkə bí dibalin binib kaa nyée dàá dāá nyā mpaampiin pu bí béé. –Luuki 8.17

"Ún di sá Unimboti un náań duulnya nì tin kokowoooo péē bée, ki sá yilpu nì taapu Dindaan. Waa kóò adiin nin binib cáá bi-ŋalii ki māāyee ni, kaa nyàab binib tūtuntam báà an yaa péē sá tintee. An kaa sá ún di tìì báà ŋma dimaŋfal nì ŋfām nì tikəkəəə? Ún di di unibaanti pu ki nyántì anibul ki gbéen kitin koko pu, ki síin atimbun kəkə nì ŋi-kəŋkooni nyəkəm. U ŋá mín ki là yii bin yaa táfí ki nyàab ún Unimbotee yaa táá nmā kí ká-u. Ama Unimboti gbanti kaa dátih-ti, kun puee 'Úǹ pu ní ti fòotī ki pɔ̄ɔ̄ ní ki bí.' Kii ni-langaaliibi biba nín gāā puee, yii: 'Ti mun péē sá u-biyaamu ní.'"

-Atuun 17.24-28

22 IKPITIDAMBI TAFADAALDI KAA CÁÁ DIKUNTIL

Man Kinibiki dàá dāá tōń m-tūuni ní í dāá lēē m-beelin bin koko sá nsugimu bi-jutiibi gbéetí ki lítée nì bin ŋáań ikpitee, ní kí dū-bi kí tō kipaai ŋmiŋun, ŋun ni bi dàá nīn kā ki sūn, bi-nyiŋŋi gá tob kàkakee. –Maatiu 13.41, 42

Unimbəti di tí lī yii yilpu nì taapu un bí nee dō ki cí ŋŋmi ń dāá wò daliŋkin u dàá dāá sòon binikpitib bəti kí kúntí-bee. –Piyeer 2 3.7

Bi-tafadaaldi di dāa sá bí nàaā-bi kí nīn cá jaanjaan bí taa níā dàbin ti-Dindaan nì u-nyooti nì u-pɔŋŋu. –Teesaalooniiki 2 1.9

"An yaa sá a-ŋal kii a-taal di yaa làá yàntī á ŋá ikpitee, gùutīí fá kí wàatī a-ba! Á kó mmaŋfafokon ni nì ditaagindi kii diŋaŋgindi só nì a-ŋalii liitil nì a-taaŋi liitil ń nīn bí, bí cáá-si kí tō ŋŋmi ŋun kaa kúù jaanjaanee ni." –Maatiu 18.8

"Ní bí dāá dū-bi kí tō ditafadaaldi din kaa cáá dikuntilee ni, ní bin yúl nì Unimboti deedeeyee ń nīn cá dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee ni." –Maatiu 25.46

IBOSOON IN BÍ KI DÒOŃEE 23

"Di sá yii u yóon ŋwiin ŋubo ŋun ní u dàá yàntī Yeesu ń sòon duulnya koko boti nì ibaamonee, kun puee uninja gbanti ní u fikitì bitaŋkpiibi kansikin ki dàkā-ti kudaaŋŋu páaa yii ún ní u lēē."

-Atuun 17.31

Mín puee ti-Dindaan nyí u nín dì pu ki nyāntí bin yú nì u deedee diniminaamandi poonee, ní ki nyí u nín dàá yóoń binikpitib laakin kí dāá dáal bi-tafaliŋ ibosoon dalee. –Piyeer 2 2.9

Kun puee an sá yii ti-koko ń dāá kpāfì Kriisitoo nimiin ní ú sòon ti-boti ti nín kāl duulnya poon ki dū ti-yuntiŋu ki ŋá diŋyee, an yaa sá ikpitaaa, an yaa tí sá tiŋanaaan, ní ú pà báà ŋma u nín máan tipaal tiŋyee. –Koranti 2 5.10

Kun di dàkà yii a néeń-u tiŋmanee di sá, daliŋkin Yeesu dàá dāá sòon binib bətee, sii dāa cáá dimákal u-nimiin ní, kun puee a-bimbim min a bí duulnya nee nee nì u-yam náań. –Jaan 1 4.17

An péē sá yii báà ŋma ń kpú diba ja ní, ní ŋkúm boonee Unimbəti ń sòon báà ŋma bəti. –Eebru 9.27

24 YEESU KRIISITOO DANTI

Ama Adam yìntitam nín cáań-ti tiŋyee kaa pēē nì tin Unimboti pūǹ-ti faalaayee. Tiŋman, binib kupaau kpîì unibaanti Adam yìntitam pu, ama Unimboti nín ŋáań binib tiŋan puee, ní u dū diyimool bulfi ki pú binib kupaau unibaanti Yeesu Kriisitoo pu. –Room 5.15

Mimmee, an kaa nyēeń unil nín là pueeyaaa kaa nyēeń u-pɔ́ɔ̀ntam pu, Unimbəti di sū̀n unil saai kí fīī udaan. —Room 9.16

..."Unimboti kaa gèetín bilambidambi, ama ní ki ŋáan tiŋan ki tìì bin sìntīn bi-ba taapuee." –Piyeer 1 5.5

Kun puee ni nyí ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo yiməəl din u pú-tee. Ún un sá ugaajee gíin u-ba usoodaan, timbi ń kpántí bigaajab ún soodaŋku pu. –Kəranti 2 8.9

Nì mpɔŋkpaan ní Yeesu kpambaliŋ nìn sòon ki lèekī ti-Dindaan Yeesu fìkititam seerau, ní Unimbɔti biindi nìn bí bi-pu tikpil. –Atuun 4.33

DIBAKPANTIL

Ama Unimboti kaa dū ŋyunti ŋun binib kaa nìn nyí tibee ki dūu ŋá tiboti. Mín puee ní koŋkonnee u bíī tùkù ajan koko nib yii bi-koko máan kí fá bi-kpitii.

-Atuun 17.30

Aayee, baa sá, ama, ni mun yaa kaa kpántì ni-ba, ni dàá kpú kii bí mun nín nìn kpíì puee ní! –Luuki 13.3

"Kpántímaan ni-bimbim kun puee Unimboti beel sútì ki pìlìń-ni."

-Maatiu 3.2

Ní Piyeer kíí-bi yii: "Fámaan ni-kpitii, bí fàl báà ŋma Unimbəti nyim Yeesu Kriisitoo yindi pu, ní ní nín ká ni-kpitii pōtam, kí wàatī ní Unimbəti ń nín pō-ni u-Fām." Mín puee, fámaan ni-kpitii kí gítímaan Unimbəti cee kí wàatī ní ú kpìtī ni-kpitii kəkə.

-Atuun 2.38; 3.19

Kun puee kunimbaau kun Unimboti kōntí binibee cāabìń dibakpantil ní, ní unil ń ká difiil, ní kunimbaauee kaa ti páb-u. Ama kunimbaau kun kaa nyánní Unimboti ceeyee cāabìń ŋkúm ní.

-Kəranti 2 7.10

Di sá yii ni yaa cáá tin ni-jutiibi yīntiǹ-nee ki pūǹ-bee, ni-Baa un bí yilpuee dàá dū tin ni mun yīntiǹ-uee kí pō-ni.

-Maatiu 6.14

Yeesu nín ká binib gbanti fōō ki kíí yii u ŋū'n kí cáaň ubunlee, ní u tùkū ufaliŋfaanee yii: "M-biki, m dū a-kpitii ki pú-si."

–Maarki 2.5

Ún [Yeesu] pu ní ni Kpántí deedeedambi Unimboti nimiin....ní ti-naanjab Nimbotiu fikitì-u ki kāaǹ u-ŋaŋgiil pú, ú nīn sá Uboti nì Ufiil ki tīī Israyeel yab ń ŋmā kí fá bi-kpitii, Unimboti ń dūú pō-bi. —Atuun 13.38; 5.30, 31

Á pīlfì, m yú kipunyəkə pu ki ŋáań gaafalaa; un yaa gbìl m-nyəkə pu ní ki pīitì-mee, m dàá kó udaan cee ní man nì u ń kpāfì kí jī. –Dileedakal 3.20

An máan yii ní sòon u-pu atimbun kəkə nib cee, kí kíliń Jeerusaleem, yii binib ń dāan kí kpántí bi-bimbim kí ká bi-kpitii pōtam. –Luuki 24.47

..."Man mun kaa làá ŋá-si tiba. Á nin cá kí taa ti ŋá ikpiti." –Jaan 8.11

NYĀNTÍ A-BA DUULNYA 27 TUUNNIN

Unimboti ŋanti tin cáań binib koko difiilee nyáń mpaampiin pu. U-ŋantee di dàkà-ti tí fá ti-bimbikpitim nì duulnya doo nimitaataam, ŋyunti ŋun poon ti bí nee, tí ŋmā kí nīn ŋúb ti-ba, kí nīn bí deedee ki nóó Unimboti mmontiimin.

-Tiiti 2.11, 12

Dūmaan ni-landəkəi kí dūú tō yilpu wanti pu, kí taa dūú tō taapu yati pu. –Kooloosi 3.2

Ní taa níñ néeń duulnya nì tin u cááyee. Sii un di yaa néeń duulnyee, aa ŋūn kí nīn néeń Unimboti. Kun puee tin koko bí duulnyan, ki sá a-bimbikpitim nín là miŋyee, nì nnimitaataam, nì á nīn néeń timon ki dàkà tigaajatee, tín kokoee kaa nyēeń ti-Baa Unimboti cee, an nyēeń duulnyan ní. –Jaan 1 2.15, 16

Nimbi bin fá Unimboti kii kinimpulaakpaai nín féeń u-cal puee, naa nyí yii un néeń duulnyee sá Unimboti pulinconti níiin? Sii un píí duulnya kubootiiuee kpántì Unimboti pulinconti dee. –Jaaki 4.4

28 BÍ FÀTĪÍ MÀAL UNIL MPON

Mín puee, ni yaa nyí yii u sá deedeedaanee, béémaan yii un sá kamaa yaa nóó deedeeyee, Unimboti di fātìi màl udaan mpom. Ti nyí yii un sá kamaa Unimboti fātìi màl mpomee kaa náań ikpiti, kun puee Unimboti Jipoon mótí u-pu, Sitaan kaa nūn kí ná-u tiba. –Jaan 1 2.29; 5.18

...Unimbəti fùl-ni ki lēē ni-kpitii, ki gāntì-ni ki yóon ní nīn sá u-yab. Ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo nì Unimbəti Fām puee ni kpántì deedeedambi.

-Koranti 1 6.11

Ní Yeesu kíí-u yii: "Ibaamon ní m tùkù-si, Unimboti yaa kaa fātìi màl unil mpom, u kpá kí ká Unimboti beel." —Jaan 3.3

Un nì Kriisitoo ŋá ubaantee kpántì unipəən dee, tin sá tikpikilee jítì, tipən di kín ki bí. –Kəranti 2 5.17

Di sá yii Unimboti un tìì dimaŋfal, ki bí jaanjaanee di tīī-ni dimaŋfapondi. Dimaŋfal gbantee kaa nyánní ubaati un kúùyee cee, ama di nyánní Ubaati un kaa kúùyee cee ní. –Piyeer 1 1.23

TI NYÁŃ IKPITI POON, TI NÌ KRIISITOO FĪKITÌ

29

Dooooyee ni nín nìn yìntī ki ŋáań ikpiti iŋyee puee, ni nìn kpíì Unimbəti nimiin. Ti nì Kriisitoo nín ŋá ubaantee pu ní Unimbəti fikitì ti nì u, ki yāntì ti nì u kāl yilpu. –Eefeesi 2.1 nì 6

Ún Kriisitoo di fōō ti-kpitii ki ŋá u-ba pu ní ki fōō ti-kpitii tafadaaldi ndəpuntikaa pu, an nín dàá ŋá pu tí nyā ikpiti poon kí nīn kín ki bí deedee maŋfal poonee. Bi nín gbáń-u u-wunti léetì puee di cāantí ni-weeni. –Piyeer 1 2.24

Di sá yii Yeesu Kriisitoo yab dū bi-bimbikpitim nì tin mi néeń ki lèe ki kpáá ndopuntikaa pu. Unimboti Fām nín tīī-ti dimaŋfalee, tí yàntī u-Fāmee ń kpòotī ti-bimbim mun. –Gaalaati 5.24, 25

Aayee, kpataaa! Timbi bin kpîì ikpiti jandi puee, mana ní ti gítī ŋūn kí nīn bí ki ŋáań ikpiti? Mín mbaantiim, ni nì Yeesu Kriisitoo nín ŋá ubaanti puee, ni mun ń nīn nyí yii ni kpîì ikpiti jandi pu, ki kín ki bí ki tīī Unimboti. —Room 6.2 nì 11

30 DIMANFAL DIN KAA CÁÁ DIKUNTILEE

"Kii Mooisi nín nìn lúntì kukoonaŋu ndə pu kupəəun binib kpèé ki pəəkee, mín mbaantiim ní bi dàá dāá dū man Kinibiki kí lúntí yilpu, an nín dàá ŋá pu un sá kamaa yaa láā fōō-mi ki kííyee ú dāá ká mmaŋfafəkən ŋun kaa cáá dikuntilee." –Jaan 3.14, 15

Dimaŋfal gbanti di sá bí béé sii un baba sá Unimbotibaamonee, kí béé Yeesu Kriisitoo un a túnnée mun. –Jaan 17.3

Un yaa fōō u-Jipɔɔn gbanti ki kííyee kāntí mmaŋfafɔkɔn ŋun kaa cáá dikuntilee. Un yî kaa fōō-u ki kííyee kaa kāntí dimaŋfal gbanti. Unimbɔti ŋuul dàá nīn péē dàñ udaan pu ní. –Jaan 3.36

... Tin tin Unimboti pūǹ faalaayee di sá á ŋá ubaanti nì ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo kí ká dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee. –Room 6.23

"Ibaamon, ibaamon ní m tùkù-ni, un yaa pílfì m-boti ki fōō un túnní-mee ki kííyee kāntí dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee, udaan kaa dāa gítī bí ibosoon ni, u nyáń ŋkúmin ki póotì dimaŋfalin." –Jaan 5.24

NÍN CÁÁ DIMÁKAL YII 31 A KÁ DIFIIL

Ní Unimboti Fām mi-ba tùkù ti-pobiliŋ poon yii ti sá Unimboti biyaamu.

-Room 8.16

Unimboti nín lī puee sèé yii, u tīī-ti dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee. Dimaŋfal gbanti bí u-Jipoon cee ní. Un yaa fōō u-Jipoonee cáá dimaŋfal, un yaa kaa fōō u-Jipoonee kaa cáá dimaŋfal. Nimbi bin fōō Unimboti Jipoon ki kííyee m ŋmàñ-ni tin bí nee ní béé yii ni cáá dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee. –Jaan 1 5.11-13

"Un yaa cáá man marab ki ŋúb-bee, udaanee di néeń-mi. Mín ní m-baa dàá nīn néeń un néeń-mee, man mun ń nīn néeń-u, ní kí nyāntí m-ba kí dàkà udaan."

-Jaan 14.21

Kun dàkà yii ni lafun sá u-biyaamuee di sá Unimbəti túnní u-Jipəən Fām ti-pəbiliŋin, mín di yì-tì ti yîì-u yii: "Ti-Baa."

-Gaalaati 4.6

Kun di yì-tì ti béè yii ti bí Unimbotin, ú mun bí ti-nee, di sá u-Fām min u tīī-tee pu. –Jaan 1 4.13

Ti yaa kpáafí Unimboti marabee, niinee ní ti béetí yii ti nyí-u. –Jaan 1 2.3

32 KRIISITOO YAA BÍ A-POBILINEE DI CĀABÌŃ DIPOOPINDI

Kəŋkənnee, m dòoń a-cee, m nín dáá bí duulnyan ki sòon tin nee, an sá kí ŋmā kí yàntī bí ká dipəəpindi, man pəəpimməntiil. –Jaan 17.13

...M dàá dāá fàtīí gítī ká-ni ní ni pobiliŋ ń pīil. Báà ubo kaa dāa ŋūn kí lēē ni-poopindi gbanti. –Jaan 16.22

Di sá yii Unimboti beel kaa sá tijikaal nì tinyokaal boti, an sá deedee nì nsoŋfi nì dipoopindi din u-Fām tììyee ní.

-Room 14.17

M nín bí nee, kaa ti sá man di bí, Kriisitoo di bí m-ni. M nín bí dimaŋfalinee, Unimbəti Jipəən ní m fōō ki kíí, ún di néeń-mi ki dū u-ba ki tīī man pu. –Gaalaati 2.20

"M sòon nì ni tin bí nee an nín dàá ŋá pu m-pɔɔpindi ń nīn bí ni-ni, ní ni-pɔbiliŋ ń mòtií gíti piilee. —Jaan 15.11

Yeesu Kriisitoo gbantee naa ká-u nì ni-nimiliŋ ama ni néeń-u. Ni fōō-u ki kíí kaa wāĺ-u, ki fàal nì dipoopiŋkpaandi din baa ŋūǹ kí māafèe. –Piyeer 1 1.8

AN PÁŚ YII TÍ NĪN TÓ 33 TI-DINDAAN NÍN SÒOÑ TIŊYEE

Naa nyí yii a yaa sīntin a-ba taapu ki tīī unil ki tūn u-tundee, a kpánti uyumbu ní ki tīī udaan un a sīntin a-ba ki tīīyeeee? A ŋūn kí sintīn a-ba kí tīī ikpiti in dàá cáá-si ŋkúminee, ki tí ŋūn kí sintīn a-ba kí nīn tó Unimbəti kí kpántí deedeedaan.

-Room 6.16

Ní kí kàañ nimbi bin jíń falaayee nì timbi nsəŋfin ŋyunti ŋun ti-Dindaan Yeesu yaa láā nyánní yilpu nì u-tūuni ipəndambee. U dàá dāañ nì ŋŋmi kí dáal bin kaa nyí Unimbəti, kaa fōō ti-Dindaan Yeesu boməntiitee tafaliŋ. Bi-tafadaaldi di dāa sá bí nàañ-bi kí nīn cá jaanjaan bí taa níñ dàbin ti-Dindaan nì u-nyooti nì u-pəŋŋu. –Teesaalooniiki 2 1.7-9

Kaa sá bin pílf í marabee di sá deedeedambi Unimboti nimiin, an sá bin bin ŋáań marabee nín lī puee, bín ní bi dāa yîì deedeedambi. –Room 2.13

Bin fíntì bi-bokutiŋ ŋaa cáá tijokondi, ki máan kí ŋmó dimaŋfal subil, ki dàá dī mpunyomu kí kó kitiŋinee bí mmon ni. –Dileedakal 22.14

34 AN PÁÉ Á SÒON KUNIPAAUN YII YEESU SÁ A-FIILIU

Ní báà ŋma kəkə ń lì nì u-nyəkən yii Yeesu Kriisitoo di sá ti-Dindaan, ní ti-baa Unimbəti ń ká tinyool. –Fiiliipi 2.11

Un kamaa yaa lī binib nimiin yii u sá man youee, man mun dāa lì m-Baa un bí yilpuee nimiin yii u sá m-you ní. Ama un di yaa néè binib nimiin yii waa nyí-mee, man mun dàá néé m-Baa un bí yilpuee nimiin yii maa nyí-u. –Maatiu 10.32, 33

Sii un di yaa lì nì ibaamon yii Yeesu sá Unimboti Jipoonee, Unimboti bí a-ni ní si mun bí Unimbotin. –Jaan 1 4.15

A yaa lī binib cee yii Yeesu sá a-Dindaan ki yaa fōō ki kíí a-pəbilin yii Unimbəti fīkitì-u ditaŋkpiilinee, a dàá ká difiil. Di sá yii un kamaa yaa fōō Yeesu ki kíí u-pəbil poonee, kpántí deedeedaan u-nimiin, ní un yaa lī u-nyəkən yii u fōō-u ki kííyee, udaan kāntí difiil. —Room 10.9, 10

Un di yaa kaa là Unimboti Jipoon Yeesuee, kaa fōō u-Baa mun dee, ama un di yaa lì binib nimiin yii Yeesu sá Ubaati Jipoonee fōō Ubaati u-ba mun dee. –Jaan 1 2.23

TI-NANNANLIU UKPAAN 35 DI SÁ SITAAN

Ní kítí ni-ba kí nīn nyín ni-ba, kun puee ni-nannanliu Sitaan bí ki yìin kii gbikinti nimiliŋ nín mán pu u nyàab kun u yaa péē kée ú cúú kí ŋmóee ní....Ní ŋúb ni-ba ni-fookiiu poon, kí yíí Sitaan....

-Piyeer 1 5.8, 9

Boonee ní Unimboti Fām cáá Yeesu ki cūnnì kupooun Sitaan ń cōŋkì-u. Niinee Yeesu bí-u yii: "Sitaan, sútí niin kí wàatī-mi! Kun puee an ŋmàñ Unimboti takaldau poon yii: 'Ti-Dindaan a-Nimbotiu baba ní an sá á jāam, kí nīn bí ún baba tundin.'" Ní Sitaan cāntì-u ní Unimboti tūuni dómiń u-cee ki tīī-u tijin.

-Maatiu 4.1 nì 10, 11

Tibojoolkaal tin m dàá dūú kàañ-nee sèé: ní fōōmaan ti-Dindaan poŋkpaaŋŋu kí pōokì. Ní dū tijanjawan tin koko Unimboti tììyee kí pèeñ kí ŋmā kí sīl deedee ŋyunti ŋun Sitaan yaa yíkìń ni-pu nì u-kīiltamee.

-Eefeesi 6.10, 11

...U [Sitaan] péē sá unikpəl doooo ŋkilkaamin ní. Waa sí ibaamən ni kun puee waa cáá ibaamən u-ni. ...U sá unyiməndaan, ún di sá inyimən na nì i-baa. –Jaan 8.44

36 TI JÁŃ KI JÍŃ SITAAN

Mbiyaamu gbantee nín sá binib tiwun nì fatiku puee ní Yeesu gíin u-ba tiwun nì fatiku kii bín nín bí puee. U ná mín kí ŋmā kí kpú, u-kúmee ń nàan Sitaan un ŋúb ŋkúm pɔŋŋuee. –Eebru 2.14

Ama un yaa ŋáań ikpitee sá Sitaan you, kun puee Sitaan péē sá ikpitidaan ní, doooo ŋkilkaamin. An pu ní Unimboti Jipoon dómiń ki kpītì Sitaan tuuŋŋi.

-Jaan 1 3.8

Dineendi din Kriisitoo cáá ti-puee, tiba ŋū'n kí yàkatī ti-kansikinaaan? Falaa di ŋū'n kí yàkatī-taaa, diniminaamandaaa, disaandaaa, ŋkùmaaan, disoolaaa, mbusaaa, ŋkúm? Tíň koko poonee, un néeń-tee tútun-ti ti jáà ki jīn ki kúntí tikoko. —Room 8.35 nì 37

Mín puee, sìntīmaan ni-ba taapu kí tīī Unimbəti, kí já nì Sitaan, see ú sān kí wàatī-ni. Sútímaan kí pìl Unimbəti, ní ú mun ń sútiń kí pìl-ni.... –Jaaki 4.7, 8

Jyunti nee ní Unimboti dàá sòon duulnya boti, ní kí jà duulnya botiu Sitaan. –Jaan 12.31

DINEENDI DI SÁ UN NÓÓ 37 YEESUEE BIMBIM

Báà m yaa sòon isooncaan, binib ní itūun sooni, ní kaa cáá dineendee, tin m sòonee sá fam ní kii dawula àá diwaŋkilindi nín sūn pu fam an kaa cáá taapuee ní.

–Kəranti 1 13.1

Ama, dibil din Unimboti Fām yàntī unil ń lòonee di sá dineendi, dipoopindi, ŋgbansoŋfi, kimotii, á nīn sūn binib saai, kí nīn ŋáań tiŋan, kí nīn bí deedee, kí nīn mō, kí ŋúb a-ba.... –Gaalaati 5.22, 23

"Ni yaa néeń-mee, níñ ŋúḃmaan m-marab." –Jaan 14.15

Ubə yaa bí yii: u néeń Unimbəti, ní ki yaa ná u-nabikee, udaan sá unyiməndaan. A yaa kaa néeń a-nabiki kin a wālee, a dàá ŋá mana ní kí nīn néeń Unimbəti un saa wālee? –Jaan 1 4.20

"Ni yaa néeń təbee, niin di dàá dàkà báà ŋma yii ni lafun sá m-boonnooliibi."

–Jaan 13.35

Ti nyí yii ti nyáń ŋkúmin ki póotì dimaŋfalin kun puee ti néeń ti-nabiyaamu; un yaa kaa néeń u-nabikee dáá gbíntìi bí ŋkúmin. –Jaan 1 3.14

38 YEESU KRIISITOO FIKITITAM

Yeesu nín fīkitì kinyɔŋ wimpeepeekaaŋuee, Maarii Magdala yɔu un ni u nìn jìñ arasiniibi bilulee ní u yaāntì u péé ki ká-u. –Maarki 16.9

Timbi kántì tin koko u ŋáan Juuda yab tiŋkin ki kpáan Jeerusaleemee mun. Ún ní bi kpáá ndo pu, ki kūū-u. Ama Unimboti fīkitì-u winta dal, ki yāntì bi ká-u. An kaa sá samaa koko di ká-u, asee Unimboti nín nin péē lēē timbi bin bin ń ká-uee. Di sá u nín nin fīkitì ditaŋkpiilinee, boonee, ti nì u di jíń ki nyùñ. –Atuun 10.39-41

Iwiin inii boonee, Yeesu boonnooliibi fātìi kpáfì diboobaantiilee ni, Toomasi mun nìn bí yaadal. Bi dū mpunyomu ki piin ki kpàl, ama ní Yeesu cílìń bi-kansikin, ní ki bí-bi yii: "Ni-pobiliŋ ń nīn sò m!" Ní u bí Toomasi yii: "Dāá kpèè m-ŋalii, kí cáań a-ŋambiki kí máań! Cáań a-ŋal kí máań m-takakal, kí fōō kí kíí, kí taa nín gítī kpākantí!" Niinee ní Toomasi ń bí-u yii: "M-Dindaan, m-Nimbotiu!" –Jaan 20.26-28

TI CÁÁ DIMÁKAKPAANDI YII 39 TI LÀÁ DĀÁ FÌKITĪ DITAŊKPIILIN

"Án taa bàkatīn'-ni, kun puee ŋyunti ŋubo dòoń ŋun ni bin koko dō akaakul poonee dàá dāá gbìl u-neen pu kí nyānnée, bin yaa ŋá tiŋanee ń fikitī kí ká dimaŋfal, ní bin yaa ŋá ikpitee ń fikitī kí kó ibosoon ni." –Jaan 5.28, 29

Naa nyí yii, timbi bin koko bi fùl Unimboti nyim ti ná ubaanti nì Yeesu Kriisitooyee, ti kpáfì ki kpíì u-kúm min u kpîìyee níiin? Kii bi nín fùl-ti Unimboti nyim puee, bi síb-ti tí nīn bí nkúmin nì Yeesu dee, ní kii ti-Baa Unimboti nín dū u-ponkpaannu ki fīkitì Yeesu Kriisitoo ditankpiilin ki fātìi gíinní-u dimanfalin puee, mimmee, ti nì u koko di kín ki bí dimanfapondin.

-Room 6.3, 4

Kriisitoo yaa bí a-ni, nì min koko ikpiti puee a-wunti dàá kpúee, Unimboti Fām dàá tīī-si mmaŋfafokon kun puee a bí deedee. Unimboti un fīkitì Yeesu Kriisitoo ditaŋkpiilinee Fām yaa kóò a-nee, Unimboti gbanti un fīkitì Kriisitoo ditaŋkpiilinee dàá dāá yàntī u-Fām min kóò a-nee ń tīī a-wunti tin kúùyee dimaŋfal. —Room 8.10, 11

40 TÍ NĪN BÍ CIRCIR UNIMBƏTI NIMIIN

...Kun puee u gíinní u-landokoŋu u-niboolii pu ki fīi-bi ki líi. U dàá nyāntí-ti ti-nannanliibi ŋaan, tí ŋmā kí nóó-u kí taa fàŋkì, kí nīn bí circir nì deedee u-nimiin ali ti-kúm dal.

-Luuki 1.68 nì 74, 75

Nnabiyaamu, an nín sá yii timbi ní Unimbəti pōon apoon gbantee, tí fámaan atuŋkpiti ŋin kəkə bíil tiwun ni kinaŋee, kí fàŋkì Unimbəti kí nyāntí ti-pəbiliŋ poon tikpiil kəkə kí nīn bí circir. –Kəranti 2 7.1

Unimbəti nín là kuŋyee di sá ní nīn bí circir kí nīn ŋúb ni-ba kí taa ŋá tilaakpaal. Ni-kansikin báà ŋma nimpucaatamń nīn sá circir ki cáá tinyool. Kun puee Unimbəti kaa yíiń-ti tí dāá nīn bí tijəkəndi poon, ama u yíiń-ti tí dāá nīn sá circirdambi ní. –Teesaalooniiki 1 4.3, 4 ní 7

"Ní nīn bí circir ni-bimbim kəkə poon kii Unimbəti un yíiń-nee nín bí circir puee. Ali kii Unimbəti nín lī u-takaldau poon puee yii: "Nín bímaan circir kun puee man bí circir ní." –Piyeer 1 1.15, 16

TÍ NĪN BÍ CIRCIR UNIMBƏTI 41 NIMIIN

Di sá yii, kí wàatī Unimbəti ń náań duulnyee, u péē lútì-ti ki yóon tí nīn sá u-yab, ti nì Kriisitoo ń ŋá ubaanti, tí nīn bí circir, ú taa ká ti-pu ikpiti iba. Ní nīn nóómaan mbimbipəm min Unimbəti náań ki nántin u-yam min sá deedee nì circir ki nyánní ibaamən nee.

-Eefeesi 1.4; 4.24

Ti yaa bīitì ti-kpitii pu, Unimbəti sá deedeedaan ki cáá ibaamən ki dàá dū ti-kpitii kí pō-ti, kí fíntí tin kəkəwoooo bíti-pəbiliŋin kaa ŋāñee, tínīn bí circir. –Jaan 1 1.9

Kii tiwan koko nín dàá dāá kúntí miŋyee puee, ni máan kí béé ni nín dàá bóntí ni-ba pu kí nīn cáá mbimbimontiim kí motīí nīn tó Unimboti mmontiimee.

-Piyeer 2 3.11

Ní póon ni-ba ŋgbansoŋfiń nīn bí ni nì báà ŋma kansikin, kí nīn bímaan circir. Kun puee un yaa kaa bí circiree kpá kí ká ti-Dindaan. –Eebru 12.14

42 BINIB BIN GBÍ UNIMBOTI CIRCIR FĀMEE

"Too, nimbi bin sá binikpitibee yaa nyí ki tìì ni-biyaamu tiwammontiil, kin ataa aŋa pu ní Ubaati un bí yilpuee kaa nín tìì Circir Fām bin koko yaa mèé-u IJfām gbantee?" –Luuki 11.13

Bi mēē ki dóòyee, dibəbilin niinee kitiŋ cīŋkì, ní Unimbəti Fām gbí bi-kəkə mməntiim, ní bi kíl ki bíī sòon Unimbəti bəti, kaa fàŋkí. –Atuun 4.31

Ama nimbee, nimbi kaa nóó ni-bimbikpitim nín là puee, min min Unimboti Fām lèe, mín ní ni nóó, kun puee u-Fām kóò ni-ni. Un yaa kaa cáá Kriisitoo Fāmee, kaa sá u-you.

-Room 8.9

Ama Unimbəti Fām dàá kpákatiń ni-pu kí tīī-ni mpən ŋubə, mín boonee, ni dàá lēē m-pu seera.... –Atuun 1.8

Ama bin nìn fōō Yeesu ki kíí Antiyəsi tiŋkinee nìn gbí dipəəpiŋkpaandi nì Circir Fām. –Atuun 13.52

Ní taa níñ nyù idafi ki gbéè, kun puee an di bíil unil, ama ní nīn gbéèmaan Unimbəti Fām. –Eefeesi 5.18

DIPOOMMONTIIL DIN BÍ KI 43 TĪĪ KRIISITOO YABEE

Ní Yeesu fātìi kíí-u yii: "A bí yii m yaa ŋūǹaa! An kɔ pòfì ki tīī un un fōō ki kííyee." –Maarki 9.23

Nnabiyaamu, án taa ŋá-ni maamaaci icəŋkikpaan in poon ni bí nee kii an sá-ni tibəcanee. An yaa sá yii ní jī falaa un Kriisitoo jíńee ní nīn fàalmaan, an nín dàá ŋá pu daliŋkin u dàá dàkà u-nyootee, yaadalee ní ni dāa kāntí dipəəpiŋkpaandi. –Piyeer 1 4.12, 13

"Ún di dàá dāá pítí bi-nyinnyim koko, ŋkúm dāa gítī kpá, diniminaamandi nì ibiil nì iyaliŋki dāa gítī kpá, kun puee duulnyakpiki kpáan tín koko ki jítì." –Dileedakal 21.4

Péé kí nyáabmaan Unimbəti beel nì deedee un u bàlfī-ni yii ní nīn bée, ní Unimbəti ń dū tin kíǹee kí kūtì-ni. –Maatiu 6.33

"...Ní nīn nyí yii m bí ni-cee baabadal ali duulnya kúntitam." –Maatiu 28.20

44 DIPOONDI DIN DŌ KI CÍ BIN KÓ ICOŊKINEE

U nín jíń falaa icɔŋki poon ki kée di yì-tì ní u ŋūn ki jòoń bin bí icɔŋkinee.

-Eebru 2.18

An kaa làá yúntí, Unimboti un tìì nsoŋfee dàá yàntī ní tāā kí mátí Sitaan....

-Room 16.20

Icəŋki in bàń ni-puee péē ŋmàntī unil pəŋŋu nyəkəm ní, kun puee Unimbəti yaa pōon puee see ú ŋá mín, waa kíikí tin lákatin ni-pəŋŋu puee ń bàń-ni, di sá ŋyunti ŋun ní icəŋki yaa bāań-nee, u dàá tīī-ni mpən ní ŋmā kí ŋmèè, ní kí dàkà-ni nsan ní dī kí nyā. –Kəranti 1 10.13

Ní ti nyí yii tin koko péē bàń bin néeń Unimbotee, Unimboti cáā kpántí tiŋan ní ki tìì-bi. Bín ní u bóntì ki lēē ki síin yii bí nīn sá u-yab. –Room 8.28

Kun puee timbi saraaŋakpiliuee sá un nyí ti-wəfii ki sūn ti-saayee; di sá u gíin u-ba kii timbee ní, nniyaamin, ní ki béè iwəsəfi, ní Sitaan cóŋkì-u ama waa lítì ikpitin. –Eebru 4.15

DIPOONDI DIN DŌ KI CÍ 45 BIN JÁŃ KI JÍŃEE

"Un yaa jáń ki jíńee ní m dàá tīī tiwammontiil gbanti ní ki dāa sá u-Nimbotiu, ní ún dāa sá man biki." –Dileedakal 21.7

Mín ní un yaa ján ki jínee dāa peentí abokutipiin káŋkaŋ, maa làá dàá gítī kpìtī udaan yindi dimaŋfal takaldau poon, ama m dàá dāá lì m-Baa nì u-tūuni koko nimiin yii man di yì-u. —Dileedakal 3.5

Un yaa jáń ki jíńee, m dàá yàntī ú dāan kí kàl kí kól-mi m-beelin, kii ma mun nín jáń ki jíń pu ki dómiń ki kāl m-Baa beelin ki kól-u puee. –Dileedakal 3.21

"Un yaa cáá ditafalee ń pīlfì Unimboti Fām nín bíī sòon nì Kriisitoo nikitiŋ puee. "Un yaa jáń ki jíńee, m dàá tīī-u dimaŋfal subu bun yú Unimboti kpaabunee bil ú ŋmó." –Dileedakal 2.7

Un di yaa jáń ki jíń ki gbíntì ki nìkì ki ŋáań min fáatì-mee ki tin kátì-kuee, m dàá yàntī ú jī dibeel atimbun pu.

-Dileedakal 2.26

46 UNIMBƏTI SÒON NÌ-TI YII UNINJA NÌ UNIMPU Ń TAA YÀKATI

Nimbi binimpoobidambi ní m tìì mara nee, (ti-Dindaan di yóon mara gbanti, kaa sá man) yii: Unimpu ń taa yīkì u-cal cee. U yaa tí cāntì u-calaaa, ú nīn kā mín kí taa mōn ubo, àá u nì u-cal ń ŋāŋkì bi-kansikin ú fàtīí gítiń-u. Mín mbaantiim, uninja mun ń taa jà u-nimpuu. Unimpu un mónee máan kí nīn péē náká u-cal ní bí nīn bí iyunti koko. Ama u-cal yaa kpîiyee, u tó u-ba kí mōn un u yaa lèe. Ama un fōō Yeesu ki kííyee ní an sá ú fàtīi mōn.

-Koranti 1 7.10, 11 nì 39

"Un kamaa yaa jìñ u-nimpuu ní ki fātìi cáá upɔɔnee, udaan ŋá tilaakpaal Unimbəti nimiin, ní un cáá unimpu un u-cal jìñee mun ŋá tilaakpaal Unimbəti nimiin." –Luuki 16.18

"Ama man tùkù-ni yii: Sii un kamaa nimpuu yaa kaa nyáń a-boon ní a yaa jìn-uee, a dū-u ki síin tilaakpaal saŋŋu pu dee. Ní un mun yaa cáá unimpu un bi jìnee mun ŋá tilaakpaal."

-Maatiu 5.32

YEESU KRIISITOO NÍN DÀÁ 47 FÀTĪÍ GÍTIŃ PUEE

"M yaa cūtì ki bóntì ipaan gbantee, ní m gítiń kí yòoñ-ni, an nín dàá ŋá pu laakin m dàá nīn bée, ni mun ń nīn bí m-cee niinee." –Jaan 14.3

Niinee ní man Kinibiki daaŋku ń nyā kí páanní kutagboŋu pu, ní duulnya timbuliŋ koko ń dāa fōō itiminsi, ní kí ká man Kinibiki ń páanní yilpu atagban ni nì mpon nì tinyool. –Maatiu 24.30

"Un kamaa yaa cáá icoo man nì m-bəti pu waanee nib bin nyēē Unimbəti boon ki ŋáań ikpitee kansikinee, ŋyunti ŋun m yaa láā gítìń m-baa nyootin nì u-tūuniee man Kinibiki dàá dāá kóǹ udaan icoo."

-Maarki 8.38

"Mín mbaantiim, ni mun ń bóntí kí nin címaan, kun puee man Kinibiki dàá bàń ŋyunti ŋun naa bàà dàkafēe ní." -Luuki 12.40

Man Kinibiki dàá dāañ nì m-Baa Unimbəti nyooti, ní m-tūuni dāa nóó-mi, ní m dāá pà báà ŋma nì u-tundi nín sá puee. –Maatiu 16.27

48 UNIMBOTI TAKALDAU POON BOTI

Kun puee tin koko Unimboti bonaatiliibi lēe, tiba nì tiba kaa nyánní bi-làtamin, ama an sá Unimboti Fām di kpōotì-bi, ní bi fōō Unimboti paaŋŋu ki sòoñ u-boti. —Piyeer 2 1.21

Unimbəti di yāntì bi ŋmàñ tibəti gbanti kəkə ki sá bí dūú dàkà binib ń béé ibaamən, kí dàkà unil yìntitam, kí kpòotī-u, kí dàkà unil ń béé deedee bimbim.

-Tiimootee 2 3.16

NÍÑ MÈÉ KÍ NĪN PŪŇ A-JUTIIBI NÍN YĪNTÌ-SI PUEE

"Nín mèémaan yii: 'Ti-Baa un bí yilpuee, yàntī bí béé yii a sá Unimbəti circirdaan, kí yàntī a-beel ń dāan, bí ŋá a nín là puee taapu doo kii bi nín ŋáań yilpu puee, kí pō-ti dín jikaati. Kí dū ti-kpitii in ti yīntiǹ-see kí pō-ti kii ti mun nín cáá bin yīntiǹ-tee kpitii ki pūǹ-bi puee. Kí taa pō mpaan Sitaan ń kīil-ti, ama á nyāntí-ti u-ŋaan. [Kun puee sii di yì dibeel nì mpon nì tinyool kí nīn cá jaanjaan. Ameen'.]" –Maatiu 6.9-13

UNIMBOTI NÍN DÌ PU KÍ FĪĪ UNILEE

An páb ki tīī-mi m ká ufiil.

Kun puee báà ŋma ŋá ikpiti ki dátin Unimbəti nyooti. –Room 3.23

M-kpitii pu ní Kriisitoo kpíì.

Di sá mín ní Kriisitoo u-ba mun kpîi binib kpitii pu. U kpîi dibaba ja ní, binib kpitii pu, ún un bí deedeeyee kpîi bin kaa bí deedeeyee pu.... –Piyeer 1 3.18

An páb ki tīī-mi m fá m-kpitii.

Mín puee, fámaan ni-kpitii kí gítímaan Unimbəti cee kí wàatī ní ú kpìtī ni-kpitii kəkə. —Atuun 3.19

See m fōō Kriisitoo ki kíí.

Ama bin kəkə fōō-u ki gbìl ki tīi'n-uee, u yāntì bidambi kpántì Unimbəti biyaamu. –Jaan 1.12

M ŋū'n kí nīn cáá dimákal yii m ká difiil.

Dimanfal gbanti bí u-Jipoon cee ní. Un yaa fōō u-Jipoonee cáá dimanfal....

–Jaan 1 5.12

"Ibaamon, ibaamon ní m tùkù-ni, un yaa pílfì m-boti ki fōō un túnní-mee ki kííyee kāntí dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee, udaan kaa dāa gítī bí ibosoon ni, u nyáń ŋkúmin ki póotì dimaŋfalin." –Jaan 5.24 Published in numerous languages by World Missionary Press, Inc., as God supplies funds in answer to prayer. For questions or more information by country, visit: www.wmp-contacts.org

Watson Goodman dí ŋmàñ kitakaldabiki nee

Ki sá faalaa ní, baa nyáfí-ki

World Missionary Press PO Box 120 New Paris, IN 46553-0120 USA www.wmpress.org

Read booklets online or by App www.wmp-readonline.org 291/2 Ncam (Bassar) HFA